

govor Mojca Majič direktorica Agencije za javni nadzor nad revidiranjem

Pogosto se revizor ne prepriča dovolj

Katja Svenšek

Ljubljana – Vodenje Agencije za javni nadzor nad revidiranjem je prevzela pred letom dni. Ravno v tem obdobju so lastniki največjih slovenskih podjetij zahtevali od uprav, da z izrednimi revizijami preverijo poslovanja svojih predhodnikov. S tem je bila dana tudi neke vrste nezaupnico revizijskim družbam, ki so vsa ta leta brez posebnih zadržkov potrjevale letna poročila teh družb in jim za poslovanje izrekale pozitivno mnenje. »Tudi sama se včasih sprašujem, kako to, da revizor določenih zadev ni videl. A odgovorna sta predvsem uprava in nadzorni svet družb, ki so revidirane,« pravi **Mojca Majič**.

Na čelu agencije ste leto dni. Ko ste prišli, ste dejali, da bo glavna naloga agencije dvigniti zaupanje v revizorsko stroko. Kako poteka vaš nadzor?

Redne letne preglede kakovosti revidiranja pooblaščenih revizorjev in revizijskih družb opravlja Slovenski inštitut za revizijo. Poleg zakonskih določb med kriterije oziroma merila, po katerih Inštitut opravlja preglede, sodijo tudi slab ugled revizijske družbe v javnosti, ugotovljene nepravilnosti pri pregledu kakovosti dela revizijske družbe oziroma pooblaščenega revizorja v preteklosti, določena tveganja, pomembnost revidirancev, zelo pomembni so finančne institucije in javna podjetja. Posebno pozornost vzbujajo tudi revizijske družbe in revizorji z velikim deležem pritrdilnih mnenj v vseh mnenjih, nadpovprečno nizke cene revizijskih storitev, veliko število zaposlenih na enega pooblaščenega revizorja in podobno. Inštitut opravi nadzor, pripravi strokovno mnenje, Agencija pa odloča v postopkih nadzora, to je, izdaja odredbe, odločbe za izrek opomina oziroma odvzem dovoljenja. Agencija lahko tudi opravi nadzor nad revizijskimi družbami in pooblaščenimi revizorji na podlagi prej navedenih kriterijev. Nadzor se lahko opravi tudi na pobudo tretje osebe, ki pisno izrazi upravičen dvom, da revizijska družba ni opravila revidiranja v skladu s pravili revidiranja.

Koliko prijav zoper delo revizorjev ste prejeli?

Dobili smo štiri prijave.

Prijave od družbenikov, malih delničarjev, uprav?

Nekaj od lastnikov, ki niso bili zadovoljni z revizorjevim mnenjem, tudi uprava ene revidirane družbe se je pritožila. Šlo je za izredno revizijo, in ko smo dobili prijavo, smo zaprosili za pojasnilo revizorja in prijavitelja ter zahtevali dodatno dokumentacijo. Pri izrednih revizijah je treba vedeti, da gre za revizije določenega oziroma določenih poslov in pogosto pravila revidiranja, ki bi jih revizor moral dosledno upoštevati, niso tako jasna kot pri rednih revizijah. Vse je odvisno od pogodbenega razmerja med stranko in revizorjem, to je, kaj mora pregledati in katere posle. In v tem primeru je nadzor težji. V tem enem primeru smo se prepričali, da so bila pojasnila revizorja ustrezna in da je ravnal v skladu s pravili revidiranja.

Če se vrnem k eni glavnih nalog Agencije, to je, povrniti ugled revizijskih družb in revizorjev. Javnost so preplavili izsledki izrednih revizij, recimo revizije Hita, Luke Koper, Intereurope, Pivovarne Laško. Te zdaj ugotavljajo nepravilnosti in kažejo, da je prišlo do oškodovanja. Zakaj revizorji niso tega ugotovili prej?

Izredna revizija je revizija določenih poslov in revizor se osredotoči na konkretno določen posel, gre za dogovorjene postopke, ki jih opravlja revizor v zvezi z računovodskimi informacijami in drugimi evidencami, poizveduje lahko pri matični revizijski družbi v tujini, če govorimo konkretno, za Luko Koper. V primeru izredne revizije revizor tudi ne poda mnenja, ampak le poročilo o svojih ugotovitvah. Res je, kar pravite, vendar revizor najde ali pa ne najde določenih kršitev oziroma nepravilnosti, in če jih najde, bi moral nanje opozoriti v svojem mnenju.

A ko revizor revidira računovodske izkaze, pregleduje posamezne postavke bilance stanja, izkaz poslovnega izida, pregleduje določen vzorec glede na pomembnost, glede na materialnost. Nič ne ve o tem, da bi neki posel lahko bil sporen. Uporabi lahko določen vzorec pogodb in lahko se zgodi, da ravno tiste pogodbe oziroma posli, ki so kasneje predmet izredne revizije, ne pridejo v ta vzor-

rec.

Agencija je tudi pristojna za nadzor nad kakovostjo dela revizijskih družb in pooblaščenih revizorjev, ki opravljajo izredno revizijo, in v kratkem bomo šli tudi v ta nadzor, vendar pa je pri tem Agencija omejena s kadrovskimi resursi. Težko namreč opravimo nadzor vsega, kar zasledimo na primer v medijih, čeprav bomo pregledali eno zadevo, ki ste jo omenili. Za katero gre, ne morem povedati.

Koliko ukrepov je Agencija že izdala?

Samo lani smo izdali šest odredb zaradi kršitev določb zakona o revidiranju, med drugimi tudi določbe, po katerih mora biti pooblaščen revizor, ki podpiše revizorjevo poročilo o računovodskih izkazih, udeležen pri revidiranju najmanj 15 odstotkov delovnega časa. Še dve odredbi imamo v obravnavi. Dve zadevi sta nam bili vrnjeni z vrhovnega sodišča v ponovno odločanje, sami pa smo na podlagi pregleda, ki ga je izvedel Inštitut, začeli tri postopke za izrek opomina pooblaščenemu revizorju.

Ali so revizorji bolj pozorni, pazljivi zdaj, ko jih poleg Inštituta nadzira še Agencija?

Predvsem gospodarska in finančna kriza zahteva od revizorjev še večjo pozornost pri dajanju mnenj in poročil, hkrati pa se revizorji zavedajo, da je poleg Inštituta še en nadzornik, to je Agencija. Moram reči, da so revizorji bolj previdni pri izdajanju mnenj.

Mednarodni standardi na primer govorijo o nujnosti razkritja povezanih oseb, za katere se predvideva, da se razkrijejo ob letnem poročilu, ne v izredni reviziji ...

Tako je, v skladu z določbami zakona o gospodarskih družbah in mednarodnimi standardi revidiranja, ki govorijo o povezanih strankah, mora revizor to razkriti. Pomanjkljivosti pri spoštovanju tega standarda ugotavlja tudi Agencija.

Kako je potem mogoče, da so letna poročila spremljala pozitivna mnenja revizorjev, povezane osebe, na katere so mediji vseskozi nakazovali, pa niso bile razkrite?

Vprašanje je, ali se to res pokaže v vzorcu, ki ga revizor zajame, in pri

redni reviziji računovodskih izkazov. Moram pa povedati, da v zadnjem času po informacijah Inštituta, s katerim dobro sodelujemo, ta tudi pri rednih nadzorih pooblaščenih revizorjev izbira predvsem letna poročila oziroma gospodarske družbe, ki so bolj odmevne, se bolj pojavljajo v javnosti.

Treba se je zavedati, da revizor izda le poročilo oziroma mnenje, ko pregleda letno poročilo oziroma računovodske izkaze. Za izdano mnenje mora revizor imeti ustrezno podlago in Inštitut pregleda, ali je pridobil ustrezne dokaze, revizijske sledi, ali je vzel dovolj velik vzorec, ali je testiral popolnost obstoja na primer terjatev, osnovnih sredstev, ali je pravilno razkril povezane osebe in podobno. Dоследno spoštovanje tega je cilj za večjo kakovost revizorjevega dela.

Jasno je, da se Agencija ne more odzivati na časopisne članke, težko pa je verjeti, da je revizor pri revidiranju neke družbe imun za poročanje časnikov o tej družbi, ki jo revidira. O spornih lastniških povezavah se je pisalo že ...

Mora preveriti. Revizor mora poznati družbo in poslovno okolje, v katerem deluje družba, ki jo revidira, vse poslovne informacije, vse, o čemer mora poročati, kaj mora razkriti, je zapisano v pravih revidiranja. Če pride

do nespoštovanja oziroma kršitev, je treba ukrepati.

A če je zdaj lahko v izredni reviziji natančno zapisano lastninjenje Pivovarne Laško, zakaj so prej vsa poročila imela pozitivno mnenje, pa nobeno tega ni razkrivalo?

Saj je revizorjevo mnenje lahko pozitivno, če so računovodski izkazi resnična in poštena slika dejanskega finančnega stanja. Ampak pri posameznih postavkah mora revizor, če ugotavlja določeno spornost, to razkriti, vsaj v pojasnjevalnem odstavku v revizorjevem poročilu. Pogosto se zgodi, da se revizor ne prepriča dovolj in ne pridobi zadostne dokumen-

tacije v zvezi z zadevami, povezanimi na primer z lastniki in upravo.

Rešitev so torej le posebne in izredne revizije?

Morda, ker imajo določen namen. Težko je reči, ali je revizor prej to videl ali ne. Poslovodstvo je namreč odgovorno za računovodske izkaze, revizorjeva naloga pa je, da izrazi mnenje o računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizor mora pridobiti dokaze, da poslovodstvo potrjuje odgovornost za pošteno predstavitev računovodskih izkazov. Revizor mora izdelati revizorjevo poročilo na podlagi svojega strokovnega znanja, svoje presoje. Res pa ugotavljamo veliko število pozitivnih mnenj oziroma mnenj brez pridržkov. Če je v eni revizijski družbi v letu dni skoraj 99 odstotkov vseh mnenj brez pridržkov, je to zagotovo signal za nadzornika, da ukrepa. Posebej, če je razvidno, za katere družbe se izdajajo taka mnenja. Po podatkih iz leta 2009 za revidiranje računovodskih izkazov za leto 2008 izstopata dve revizijski družbi.

Potem uprava ve, kam iti po »prijazno« revizijsko mnenje?

Tako kot ste rekli. Ravno zato si prizadevamo za večji ugled revizijske stroke. Tudi cene revizijskih storitev so preniske. Cena revizijske storitve ne sme biti glavni kriterij izbora revizijske družbe, predvsem je treba poznati reference in izkušnje. Poslovodstvo je tisto, ki se mora zavedati, da potrebuje izkušenega in strokovnega revizorja, saj bo edino tako lahko dobilo kakovostno revizijske storitev

Kako pa se gibljejo cene?

Cene so absolutno preniske glede na odgovornost revizorja, se pa gibljejo v precejšnjem razponu, odvisno od velikosti revidirane gospodarske družbe in namena revizije. Večja podjetja, finančne institucije sicer v glavnem revidirajo največje štiri revizijske družbe (Deloitte, Ernst & Young,

KPMG in PricewaterhouseCoopers op. p.). A ne glede na ceno mora vsak revizor delovati skladno s pravili stroke. Če pri revizorjih ugotovimo nepravilnosti in kršitve pravil revidiranja, izdamo ukrep, tudi odvzem dovoljenja.

Če se poslovodstvo s podpisom zaveže, da je predložilo vse dokumente, revizor jih pregleda, ne vidi nič spornega in izda mnenje... Kdo je kriv?

Vse se je preveč izrodilo. Napačno je namreč razmišljanje, da revizorja potrebujejo poslovodstva samo toliko, da izda mnenje na računovodske izkaze. Tudi sama se včasih sprašujem, kako to, da revizor določenih zadev ni videl. A odgovorna sta predvsem uprava in nadzorni svet družb, ki so revidirane. Revizor je zadnji, ki bi odgovarjal, se pa mora zavedati svoje odgovornosti pri revidiranju in spoštovanju strokovnih pravil. Tudi to se mora presekati, namesto da se izdajajo le pritrtilna mnenja.

katja.svensek@dnevnik.si

Posebno pozornost zbudajo tudi revizijske družbe in revizorji z velikim deležem pritrtilnih mnenj v vseh mnenjih, nadpovprečno nizke cene revizijskih storitev, veliko število zaposlenih na enega pooblaščenega revizorja in podobno.

Stran / Page: 22

Doseg / Reach: 147000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 965 cm2

3 / 3

Inštitut za revizijo pregleda od 20 do 25 pooblaščenih revizorjev na leto in vsaj pri polovici ugotovi pomanjkljivosti, ki predstavljajo kršitev bodisi zakona o revidiranju bodisi mednarodnih standardov revidiranja, pojasnjuje Mojca Majič, direktorica Agencije za nadzor nad revidiranjem, ki na podlagi pregleda inštituta odloča o morebitnih kršitvah.